

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๑
รอบการประเมินที่ ๑ / ๒๕๖๖ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ชื่อ - นามสกุล นายทรงวุฒิ แสงสุริยะ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน สถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๑

หัวข้อการพัฒนา มาตรฐานกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance Framework Standard)

- วิธีการพัฒนา อบรมผ่านระบบฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (TDGA E-learning)

วันที่ มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ สถานที่ <https://tdga.dga.or.th>

หน่วยงานที่จัดอบรม สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

สรุปสาระสำคัญ

๑. การฝึกอบรมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

๒. เนื้อหาของหลักสูตรของการฝึกอบรม มีดังนี้

หลักสูตร มาตรฐานกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance Framework Standard)

- บทนำ
- กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
- ขั้นตอนการทำกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

๒.๑ บทนำ

ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ คือการกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐในทุกขั้นตอน

ข้อมูลคือ สิ่งสื่อความหมายในทุกรูปแบบให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริงหรือเรื่องหนึ่งเรื่องใด ข้อมูลคือทรัพย์สินมีค่า เพราะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศให้เป็นไปในทิศทางต่างๆ ประกอบด้วย

- ข้อมูลที่มีโครงสร้าง (Structured Data) ข้อมูลที่มีการนิยามโครงสร้างไว้ให้ค้นหาง่าย
- ข้อมูลกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Data) ข้อมูลที่นิยามโครงสร้างแบบลำดับชั้น

(Hierarchy)

- ข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Data) ข้อมูลที่ไม่ได้มีการนิยามโครงสร้างของข้อมูล

พระราชบัญญัติ การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.๒๕๖๒ (มาตรา

๘) ประกอบไปด้วย

- การกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ
- การมีระบบบริหารและกระบวนการจัดการ และคุ้มครองข้อมูลที่ครบถ้วน
- การมีมาตรการในการควบคุม และพัฒนาคุณภาพข้อมูล พร้อมการวัดผลการบริหารข้อมูล
- กำหนดนโยบายหรือกฎเกณฑ์การเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ชัดเจน
- การจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ

ระบบบริหารและกระบวนการจัดการข้อมูล หรือวงจรชีวิตของข้อมูล (Data Life Cycle)

ระบบบริหารและกระบวนการจัดการข้อมูล หรือวงจรชีวิตของข้อมูล คือ “ลำดับขั้นตอนของข้อมูล ตั้งแต่เริ่มสร้างข้อมูลไปจนถึงการทำลายข้อมูล” ประกอบด้วย ๖ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) กระบวนการสร้างข้อมูล (Create)
- ๒) กระบวนการจัดเก็บข้อมูล (Store)
- ๓) กระบวนการใช้ข้อมูล (Use)
- ๔) กระบวนการเผยแพร่ข้อมูล (Publish)
- ๕) กระบวนการจัดเก็บข้อมูลถาวร (Archive)
- ๖) กระบวนการทำลายข้อมูล (Destroy) กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ผสมผสานเข้าด้วยกัน ทั้งในด้านของ นิยามและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล บุคคล และกระบวนการ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีความสำคัญที่ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงาน อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการดำเนินงาน ตามที่กำหนดไว้

กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐในระดับหน่วยงาน ประกอบด้วย นิยามและ กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล (Definition and Rules) โครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance Structure) และกระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance Processes)

- โครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance Structure)

โครงสร้างของบุคลากรที่รับผิดชอบในธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance Structure) การกำหนดโครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเพื่อแสดงลำดับชั้นระหว่างกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ และแสดงถึงสิทธิ์ในการสั่งการตามลำดับชั้น ทั้งนี้จำนวนบุคลากรและความลึกของลำดับชั้นให้พิจารณาตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของรัฐสามารถจัดตั้งส่วนงาน ธรรมาภิบาลข้อมูลในรูปแบบที่แตกต่างกัน ได้แก่

- (๑) รูปแบบทีมเสมือน (Virtual Team) ที่คัดเลือกมาจาก ส่วนงานต่าง ๆ
- (๒) รูปแบบที่มีส่วนงานรับผิดชอบชัดเจนซึ่งอาจจะจัดตั้งใหม่หรือกำหนดหน้าที่ให้กับส่วนงาน ที่มีหน้าที่คล้ายกับโครงสร้าง และ
- (๓) รูปแบบผสมซึ่งจะต้องแยกหน้าที่ให้ชัดเจนระหว่างส่วนงานที่รับผิดชอบ

- กระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance Processes)

กระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ เป็นขั้นตอนที่ใช้สำหรับกำกับดูแลการดำเนินการใด ๆ ต่อ ข้อมูลให้เป็นไปตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล กระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ เริ่มตั้งแต่การวางแผนไปจนถึงการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- (๑) การวางแผน (Plan)
- (๒) การปฏิบัติ (Do)
- (๓) การตรวจสอบ วัดผล และรายงาน (Check, Measure and Report)
- (๔) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (Continual Improvement)

- นิยามและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล (Definition and Rules)

การนิยามข้อมูล (Data Definition) การนิยามข้อมูลต้องมีความถูกต้องและชัดเจน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้การจัดหมวดหมู่ของข้อมูลทำให้มองเห็นถึงภาพรวมของข้อมูล ขณะที่การทำเมทาเดตาเพื่อสร้างความเข้าใจต่อข้อมูลมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้ หมวดหมู่ของข้อมูล (Data Category) ข้อมูลแบ่งออกได้เป็น ๔ หมวดหมู่ ดังนี้

- (๑) ข้อมูลส่วนบุคคล
- (๒) ข้อมูลความมั่นคง
- (๓) ข้อมูลความลับทางราชการ
- (๔) ข้อมูลข่าวสาร

กฎเกณฑ์ข้อมูล (Data Rules)/นโยบายข้อมูล (Data Policies)

- (๑) หมวดทั่วไป (General Domain)
- (๒) หมวดการจัดเก็บข้อมูลและทำลายข้อมูล (Data Storage and Destruction Domain)
- (๓) หมวดการประมวลผลข้อมูลและการใช้ข้อมูล (Data Processing and Use Domain)
- (๔) หมวดการแลกเปลี่ยนและการเชื่อมโยงข้อมูล (Data Exchange and Integration Domain)
- (๕) หมวดการเปิดเผยข้อมูล (Data Disclosure Domain)

สภาพแวดล้อมของธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Environment)

- (๑) การเปิดเผยข้อมูล
- (๒) การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล
- (๓) การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- (๔) การรักษาความลับ

- การวัดการดำเนินการและความสำเร็จของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance Metrics and Success Measures)

(๑) การประเมินคุณภาพของข้อมูล (Data Quality Assessment)

- ความถูกต้องของข้อมูล
- ข้อมูลครบถ้วน
- ความเป็นปัจจุบัน
- มีความเชื่อมโยงต่อกัน
- ข้อมูลต้องเป็นประโยชน์ตรงตามความต้องการของผู้ใช้
- ข้อมูลต้องพร้อมใช้งาน

(๒) การประเมินความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล (Data Security Assessment)

- จัดทำนโยบายด้านความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลที่รวมถึงการป้องกันข้อมูลในบริบทของการรักษาความลับ ความถูกต้องของข้อมูล ความพร้อมใช้งานของข้อมูล
- ข้อมูลมีการจัดชั้นความลับ (Data Classification) ข้อมูลควรมีการจัดชั้นความลับให้

สอดคล้อง กับกฎหมาย เงื่อนไข และข้อกำหนดต่าง ๆ รวมถึงการคำนึงถึงมูลค่า ความสำคัญ และความอ่อนไหวของข้อมูล กรณีที่ผู้ไม่ได้รับสิทธิในการเข้าถึงนั้นทำการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวด้วย การ กำหนดระดับชั้นความลับ เช่น ข้อมูลลับ ข้อมูลลับมาก และข้อมูลเปิดเผยได้

- กำหนดมาตรการควบคุมและป้องกันการเข้าถึงข้อมูล (Data Protection) การกำหนด มาตรการ ควบคุมและป้องกันการเข้าถึงข้อมูลต้องคำนึงถึงระดับชั้นความลับของข้อมูล เช่น ข้อมูลที่มีความ อ่อนไหวต้องมีการกำหนดมาตรการควบคุมและป้องกันการเข้าถึงข้อมูลแบบพิเศษ

- ข้อมูลถูกใช้งานอย่างเหมาะสม การนำข้อมูลไปใช้ควรดำเนินการให้สอดคล้องกับสัญญา อนุญาต และไม่ขัดต่อกฎหมาย

- ข้อมูลต้องมีความพร้อมใช้อยู่เสมอ ต้องมีการดำเนินการเตรียมความพร้อมไม่ว่าข้อมูลจะอยู่ ใน ประเภทใดก็ตาม เช่น ข้อมูลในรูปแบบกระดาษต้องมีสถานที่จัดเก็บดูแล

๒.๒ ขั้นตอนการทำกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ประกอบด้วย ๙ ขั้นตอน

- (๑) ศึกษาสภาพแวดล้อม
- (๒) การกำหนดขอบเขต
- (๓) กำหนดบทบาทความรับผิดชอบ
- (๔) สื่อสารและสร้างการรับรู้
- (๕) วางแผน
- (๖) กำหนดนโยบายข้อมูล
- (๗) กิจกรรมหลักในการดำเนินการ
- (๘) ติดตามและวัดผล
- (๙) ตรวจสอบ ประเมิน และรายงานผล

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม มีดังนี้

เพิ่มความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับมาตรฐานกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ สามารถวิเคราะห์ สาเหตุปัญหา โครงสร้างกรอบธรรมาภิบาลภาครัฐ นำมากำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ เป้าหมาย ทิศทางในการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ได้

(ลงนาม) .....

(นายทรงวุฒิ แสงสุริยะ)

ตำแหน่ง..... นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ.....

(ลงนาม) .....

(นายจำเริญ นาคคง)

ตำแหน่ง..... ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสุราษฎร์ธานี.....

ประกาศนียบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ทรงวุฒิ แสงสุริยะ

ได้ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนออนไลน์ในบทเรียน
มาตรฐานกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
(Data Governance Framework Standard)

รวมระยะเวลาทั้งสิ้น ๐ : 30 ชั่วโมง

โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล
ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ให้ไว้ ณ วันที่ 1 มี.ค. 2566

(นางไอรดา เหลืองวิไล)

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

Signed by สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (ภท.)

